

Nepal

– eitt tað fátaækasta landið í heiminum

Tað gerst alt meira vanligt, at føroyskir ungdommar fjakka kring knøttin. John Thomsen úr Havn og Halla Poulsen úr Froðba eru á fjakkaraferð úr Nepal til kyrrahavsoygjar. Henda fyrsta frásøgn teirra er úr Nepal

John og Halla á fjakkaraferð í Fjareystri

Sum vit sita og blaða gjøgnum dagbókina yvir tær síðstu vikurnar, skilja vit, at tað verður ógvuliga ringt at velja og vraka. Alt hevur verið so spennandi, og vit hava upplivað eina rúgvu. Vit hava verið í Nepal í 3 vikur, og hetta er eitt ógvuliga sermerkt land. Nepal, ið er eitt kongaríki í Himalaya-fjöllunum, liggur norðan fyri India og sunnan fyri Tibet. Landið er merkt av sera høgum fjøllum og sera djúpum dølum. Í norðara parti av landinum liggja tey hægstu fjøllini í heiminum, harav 8 eru yvir 8000 m høg.

Høvuðsstaðurin eitur Katmandu og liggur nökulunda mitt í landinum. Har búa uml. 700.000 fólk, og fólkalíð veksur alsamt. Eitt tað størsta vandamálið hjá Nepal er júst tann stóri fólkaøksturin. Tað er mett, at í ár 2050 fer fólkalíð at verða trifaldað, og orsökini til hetta er tann mest sjálvsagða, tá hugsað verður um menningarlonð: Tað er ongin sosial trygdarskipan, so tey eru noyðd at fáa nogv børn, ið so kunnu taka sær av teimum, tá tey verða gomul. Nepal er eitt sera fátaekt land og fær eina ta hægstu menningarhjálpina í heiminum. Hetta fátaekradómið særst tó eisini aftur allastaðni. Fólk búa í

skúrum, ið vit vanliga høvdu kallað hol í jörðini. Tey ganga í gomlum, skitnum klæðum, og tú hittir alla tíðina børn, ið biðja um pening. Ringt er at siga nei, men tað er umráðandi at gera so, tí annars kunnu børnini fáa ta fatan, at tað er lættari at biðja enn at brúka tíðina til at fara í skúla og fáa eina útbúgving. Tað eru nógv sløg av biddarum, og ringt er at skyna millum teir „røttu“ og hinar, t.d. gongur ein „heilagur maður“ runt á Durbar plássinum í Katmandu (eitt stórt torg við templum) og tekur pening fyri at verða avmyndadur. Tað sigst, at hann er ein av teimum ríkastu monnunum í dalinum.

Ferðin byrjaði

Ferð okkara byrjaði í Katmandu, har vit lendu uml. á middegi ein mikudag. Vit høvdu fingið at vitað, at tað var ongin trupulleiki at fáa visum á flogvøllinum, men vit gjørdust klókari. Fyrst máttu vit standa í kø at veksla - tað tók eitt langt og annað breitt - og síðan aftur at standa í kø fyri at fáa visum stemplað í passíð. Aðrenn vit komu so langt, høyrdu vit tilvildarlaga, at tú skuldi hava mynd av tær sjálvum fyri yvirhøvur at fáa visum. Hetta vistu vit

onki um, og høvdu sjálvandi ongar myndir. Ongin møguleiki var at taka myndir á flogvøllinum, so vit vórðu noyðd at oyðileggja okkara ungdomskort, ið gevur okkum avsláttur ymsastaðni. Aftaná funnu vit út, at vit bara kundu havt galdið eitt sindur meira, so hevði tað verið í lagi.

Tá vit komu út av flogvøllinum vórðu vit álopin av taxasjaførum, ið allir vildu hava okkum at koma við júst tí og tí bilinum.

Hetta kemst av, at teir hava avtalar við hotellini um at fáa ómaksløn, »commission«, fyri at koyra ferðafólk hagar. Vit fóru so við einum, ið koyrði okkum beint til tann dýra partin av Thamel, norðara býarpartin, har vit so vórðu slept inn á eitt hotell, ið var alt ov dýrt til okkum. Vit vórðu tó verandi her ta fyrstu náttina, tí vit vóru ógvuliga móð av at ferðast.

Gøturnar í Nepal

Vit vórðu verandi í Kat-

mandu í 3 dagar, og bæði vóru samd í, at okkum dámdi ikki so væl har. Vit búðu nú í tí biligara partinum av býnum - í tí víðagitnu Freakstreet, har allir hippi'arnir hildu til í 60'unum og 70'unum. Nepal er heimscent fyri sín „fria“ hugburð móttvegis rúsevnum, hóast hesi eru bannað. Hetta gjørdi at hippi'arar streymaðu til landið í Flower Power tíðini. Søgur ganga um, at onkrir av hesum eru aldrin komnir víðari og ganga enn

og mala í gøtunum í Katmandu. Vit halda okkum kanska hava sæð onkrar av hesum - men - okkara hugflog eru eisini í ordan.

Tú leggur beinanvegin merki til henda aðurnevnda hugburð, tí tú kanst ikki ganga 100 m eftir gøtuni uttan at verða steðgaður av onkrum, ið vil selja tær slíkt. Tað er lætt at skilja hvi, tí nepalesar halda allir, at tað er einasta orsök til at ferðafólk koma higar, og hetta kann ein ikki siga teir ringar fyri.

Hindutemplið

Tann eina dagin í Katmandu bjóðaði ein ungur maður seg at vera guide hjá okkum, og vit fóru so til gongu móti einum templi, kallað Monkey-temple. Hetta tempul var til hciðurs fyri Buddhah, og lá uppi á einum høgum heyggi. Vit høvdu roknað við, at her var eitt tempul, og onki meir, men tap vísti seg, at tað var í veruleikanum ein heil landsbygd inni í templinum. Hetta vóru vit sera blislin um. Sagan um templið er long og torskild, so hana koma vit ikki inn á, men tað lagnasta vit upplivdu her, var, tá vit fóru inn í eitt hindutempel. Tað er soleiðis at flestu nepalesar eru hinduistar, men eru stórfiga ávirkaðir av Buddhismuni. Tí